

Muistilista pennun ostajalle

Pyydä aina saada tavata ainakin pennun emä, ja pyri käymään paikassa, jossa pentu elää. Jos tämä ei millään sovi myyjälle, älä osta koiraa. Voit olla vaarassa tukea pentutehtailua ja sitä kautta mahdollisesti myös eläinräökkäystä.

Varmista, että pennun rekisteröintiin vaadittavat asiakirjat on toimitettu Kennelliittoon ja että pentu on terveystarkastettu ennen luovutusta. Joidenkin rotujen kohdalla on tärkeää myös pentuna tehty silmätarkastus. Myös monirotuinen koira kannattaa tunnustusmerkitä ja sen omistajatiedot rekisteröidä Suomen Kennelliiton FIX-rekisteriin.

Puhdasrotuisia koiria kasvattavan henkilön tulee olla allekirjoittanut Kennelliiton kasvattajasitoumus. Tällainen kasvattaja rekisteröi koko pentueen ja tekee kauppakirjan aina Kennelliiton lomakkeelle.

Hyväksy vain kirjallinen kauppa- tai sijoitussopimus, myös monirotuisen koiran kaupasta. Pyydä saada tutustua sopimukseen etukäteen, ja tutustu tarkasti siihen kirjattuihin asioihin. Kysy, kunnes ymmärrät. Asianomaisen rodun rotujärjestöstä saat varmasti apua kauppasopimuksen kohtien ymmärtämisessä. Ilmoita myyjälle reilusti, jos haluat peruuttaa ostoaikeesi.

Ostajan tulee saada mukaansa kirjalliset ruokinta- ja hoito-ohjeet ja mielellään myös koiran rekisterikirja. Pennun ostaja on oikeutettu saamaan neuvontaa myyjältä myös myöhemmin, mikäli tarve vaatii.

YLEISTÄ PENNUISTA JA NIIDEN VANHEMMISTA

- Miksi tämä pentue tehtiin? Millä perusteella vanhemmat on valittu?
- Millaiset ovat rodun jalostuksen tavoiteohjelman suositukset jalostuskoirille? Täyttääkö pentue ne? Jos ei, mitkä ovat kasvattajan perustelut asialle?
- Pyydä emän ja isän viralliset nimet ja rekisterinumerot paperille kirjoitettuna.

Näitä tietoja tarvitset esimerkiksi katsoaksesi Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä koiriin liittyviä asioita.

- Kysy emän omistajan yhteystiedot. Pyydä myös uroksen omistajan yhteystiedot.

Voihan olla, että haluat keskustella pennun isän omistajan kanssa erikseen, tai jopa tavata sen isän ennen kuin päätät ostaa pennun. (Tietojen luovutukseen on oltava suostumus emän/uroksen omistajalta.)

- Miten tämän rotuiset koirat yleensä tulevat toimeen vieraiden koirien kanssa?

Kysy tämä asia uroksista ja nartuista erikseen.

PENNUN TERVEYS JA HYVINVOINTI

- Onko eläinlääkäri tutkinut pennun? Milloin tarkastus on tehty? Mitä tarkastuksessa käytiin läpi?

Myyjän tulee selvittää ostajalle, mitä tarkastuksessa esiin tulleet asiat, esimerkiksi silmädiagnoosit tai napatyrrä, merkitsevät koiran tulevan elämän kannalta. Myyjän tulee myös selvittää ostajalle kyseisen pennun mahdollinen riski sairastua rodun perinnöllisiin sairauksiin.

- Sujuiko synnytys hyvin, kuoliko pentuja, syntyikö niitä epämuodostuneina? Pitikö jonkun henki pelastaa?

Pelastettu pentu voi olla kelpo koira, mutta jalostukseen sitä ei kannata käyttää.

- Miten emä on hoitanut pentunsa ja miten pitkään se on imettänyt niitä? Minkä ikäisenä se on vierottanut ne?
- Millaiselta tämä pentue vaikuttaa mahdollisiin kasvattajan edellisiin saman rotuisiin verrattuna?
- Milloin pentu on syntynyt? Minkä ikäinen se on, ja missä iässä se luovutetaan?

Pennun tulee olla luovutettaessa vähintään 7 viikon ikäinen, mieluummin 8 viikkoa.

- Onko emä rokotettu viimeisen kahden vuoden aikana?

Emän voimassa olevat rokotukset suojaavat jonkin verran pentua tarttuvilta sairauksilta sen ensi kuukausina, ennen kuin pentu voidaan rokottaa.

- Millaiset loishäädöt emä ja pennut ovat saaneet ja montako kertaa?

Vastuuntuntoiset kasvattajat myyvät koiran useamman "matokuurin" saaneena ja mahdollisimman vapaana loisista.

PERIYTYVÄÄ - ISÄN JA EMÄN TERVEYS

- Kysy isän ja emän terveydestä ja sairaushistoriasta.

Monet perinnölliset sairaudet puhkeavat vasta 3 - 6 vuoden iässä; niinpä nuorten jalostuskoirien terveys ei ole mikään tae. Kysy näitä tietoja siksi myös koiran isovanhemmista ja muista sukulaisista.

- Minkä ikäisinä isän ja emän vanhemmat ja muut sukulaiset ovat kuolleet ja mihin?

Suosi pitkäikäisiä sukuja.

- Onko isän tai emän rakenteessa (kuonossa, korvissa, silmissä, raajoissa, nivelissä, pigmentissä, turkissa tai sen puutteessa, koossa, hännässä jne.) seikkoja, jotka ovat tällä rodulla vaatineet (lähes säännönmukaisesti, toisinaan tai joskus) kirurgisia toimenpiteitä tai erityistä hoivaa tai huolenpitoa, tai jotka heikentävät koiran hapenottoa tai vaikeuttavat sen syömistä tai vaivatonta liikkumista.
- Onko koiralle ja sen isälle tai emälle tehty perinnöllisten sairauksien poissulkemiseksi terveystutkimuksia? Milloin ne on tehty? Mitä tutkimustulokset tarkoittavat pentua ajatellen?

Kennelliitto tallentaa viralliset tutkimustulokset KoiraNet-jalostustietojärjestelmäänsä, josta kuka tahansa voi tutkia sinne talletettuja tietoja.

- Onko koiran isä tai emä tutkittu epävirallisesti?

Kaikkien rotujen kaikki terveystutkimukset eivät aina ole sellaisia, että ne merkittäisiin jalostustietojärjestelmään, johon ei tallenneta myöskään sekarotuisten koirien terveystutkimustuloksia. Tämä ei kuitenkaan estä ketään tutkituttamasta koiraansa epävirallisesti.

- Onko isälle ja emälle tehty jonkin perinnöllisen sairauden osalta geenitesti, jonka avulla on tutkittu kantaako koira kyseistä sairautta? Mikä on testin tulos ja mitä se tarkoittaa?
- Onko isällä tai emällä hammaspuutoksia ja millainen purenta niillä on?

PENNUN LUONNE

- Miten pentu käyttäytyy pentulaatikossa muihin pentueen pentuihin verrattuna? Onko se rohkea, arka vai vetäytyvä? Osallistuuko se muiden leikkeihin?

Normaali, terve pentu on virkeä ja leikkisä, mutta pentujen välillä voidaan jo pikkupentuiässä yleensä havaita luonne-eroja.

- Onko pentu yhä yhdessä emänsä ja pentuesisarustensa kanssa? Jos pentu on erotettu emästään, minkä ikäisenä se on tapahtunut ja miksi?

- Miten pentua on totutettu ihmisiin, ympäristöön ja normaaliin elämisen rytmiin?

Tämä on tärkeä kysymys varsinkin, jos pentu on vanhempi kuin 8 - 12 viikkoa. Mitä enemmän pentu saa kokemusta ympäröivästä maailmasta 12 viikon ikään mennessä, sitä tasapainoisemmin se osaa myöhemmin suhtautua kaikkeen uuteen.

- Missä pentu on elänyt ja elää: tarhassa, asunnossa ihmisten lähellä vai kenties kellarissa?

PERIYTYVÄÄ – ISÄN JA EMÄN LUONNE

- Reagoiko isä tai emä koviin ääniin? Miten ja missä tilanteessa se ilmenee? Miten koira pärjää esim. Uuden Vuoden aattoillan? Onko isän tai emän suvussa paukkuarkuutta?
- Onko isä tai emä joissain tilanteissa ollut hyökkäävä? Onko se purrut ketään? Millaisessa tilanteessa?
- Ovatko isä ja emä luonnetestattu? Mikä oli testin tulos? Pyydä myyjää kertomaan omin sanoin, mitä testin eri osiot tarkoittavat. Millaisia tuloksia tämän rodun koirien tulisi saada luonnetestin eri osista? Kuinka koirasi vanhempien tulokset vertautuvat siihen, millainen koira on arjessa?

Älä tyydy luonnetestin kohdalla pelkkään loppupistemäärään, joka ei kerro koirasta juuri mitään. Tärkeää on, miten koira on reagoanut testin eri osissa.

HARRASTUS JA RODULLE TYYPILLINEN KÄYTTÖ

- Käytetäänkö rodun koiria tai onko niitä joskus käytetty johonkin työhön? Millaisissa tilanteissa - hyvässä ja pahassa - mahdolliset käyttöominaisuudet voivat tulla esille?
- Kysy isän ja emän mahdollisista soveltuvuus- ja käyttökokeista.

Jos et tunne näitä kokeita ennestään, ota selvää tai pyydä kertomaan, millaisia ne ovat.

- Jos isän tai emän kanssa on harrastettu jotain koiraurheilulajia, kysy niiden tuloksista ja tulosten merkityksestä. Jos et tunne harrastuslajia ennestään pyydä kertomaan, millainen se on.
- Jos isä tai emä on rotusekoitus, minkä rotuisia tai minkä käyttötyypin vanhempia sillä uskotaan olevan?

SUKULAISUUSSUHTEET

- Kuinka monta pentuetta pennun isällä ja emällä on ennestään (rekisteröidyt pentueet näkyvät Kennelliiton jalostustietokannassa, jalostus.kennelliitto.fi) ja millaisia niistä on tullut?

Älä hanki sellaisen uroksen (tai nartun) jälkeläistä, jolla on jo monia, jopa kymmeniä, pentueita ennestään.

- Kysy pennun sukusiitosaste laskettuna mahdollisimman monella sukupolvella.

Laskettuun lukuun vaikuttaa suuresti, kuinka monta sukupolvea sen laskemisessa käytetään ja ovatko kaikki tarvittavat tiedot oikein ja saatavissa. Valitse pentu, jolla ei ole sukutaulunsa kolmessa ensimmäisessä sukupolvessa (vanhemmat, isovanhemmat ja isoisovanhemmat) samoja koiria sekä isän että emän takana, ja jonka sukusiitosaste viiden polven mukaan laskettuna on mieluiten alle 6,25 %. Pentuasi koskevat luvut saat tarkistettua Kennelliiton KoiraNet-jalostustietojärjestelmästä.

ULKOMUOTO

- Onko pennussa nähtävissä seikkoja, jotka eivät vastaa rotumääritelmää, ja mitä se tarkoittaa koiran kannalta?
- Onko pennulla rakenteellisia ongelmia, jotka voivat vaikuttaa sen hyvinvointiin?

PERIYTYVÄÄ – ISÄN JA EMÄN ULKOMUOTO

- Ovatko isä ja emä jalostustarkastettu? Mitä jalostustarkastaja on koirista lausunut? Mitä se tarkoittaa myyjän omin sanoin?
- Millaisia näyttelyarvosteluja isä ja emä ovat saaneet? Mitä ne tarkoittavat myyjän omin sanoin?
- Jos isä tai emä on rotusekoitus, minkä kokoisia tai tyyppisiä vanhempia sillä uskotaan olevan?

KAUPANTEKOA

- Mikä pennun hinta on? Miksi sen hinta on kenties kalliimpi tai halvempi kuin tämän rodun pennuilla keskimäärin?

Lukuisat arvomerkinnot isän tai emän nimen edessä kertovat vain koiran tuloksista, eivätkä tee siitä automaattisesti hyvää periyttäjästä. Parhaan vastineen rahoillesi saat, kun sijoitat ne pentuun, joka suurella todennäköisyydellä elää terveen ja pitkän elämän.

Sekä rekisteröitäviä rotukoiria että monirotuisia koiria tuotetaan myös niin kutsutuissa pentutehtaissa. Joissakin niistä koirien olot täyttävät eläinrääkkäyksen tuntomerkit. Älä osta koira, jos epäilet kasvattajan tai myyjän olevan pentutehtailija. Ostamalla häneltä tuet hänen toimintaansa!